

ΟΙ ΘΥΡΥΛΟΙ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΤΟ ΘΕΡΙΟ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Το οικόσημο του 'Ιππο-
τη Δεγοζόν.

Στά χρόνια του Τάχατος των 'Ιπποτών. 'Ο φοβερός δεινόςκυρος που έτρωγε ζώα και ανθρώπους. Μία διαταγή του Μεγάλου Μαγιστρου. 'Ο ιππότης Δεγοζόν και το αγέδιό του. 'Ο μηχανικός δεινόςκυρος και τα γυμνασμένα σκυλιά. Μία έπιχη πάλη. 'Ο θρίαμβός του μεσαιωνικού 'Ηρακλέους. 'Ο ιππότης φυλακίζεται. Το κρανίο του τέρατος. Τι διηγούνται γι' αυτό οι περιηγηται. 'Η μαρτυρία μιζς 'Ελληνίδες. Και μία τοιχογραφία, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στά 1342, στα χρόνια των 'Ιπποτών, που διοικούσε τη Ρόδο ως «Μέγας Μάγιστρος» ο 'Ελόν Δεβλενέβ, συνέβη στο νησί αυτό ένα περιστατικό περίεργο, που θα το νόμιζε κανείς παραμύθι, αν δεν το μαρτυρούσαν σπουδαία ιππονήματα και σ'αγχορές τοιχογραφίες. Το λεγόμενο Χ ρ ο ν ι ο τ ο υ Μ π ο ο σ α ο, μάς το διηγείται καλύτερα :

Τον καιρό λοιπόν εκείνο ένα φοβερό τέρας φανερώθηκε άξαφνα στη Ρόδο. Είχε το σχήμα τεραστίου κροκοδείλου. 'Ηταν όμοιο σκεδόν στο σκούρο του με τις σάρκες που βλέπει κανείς σήμερα, τις τρώετς καλοκαιρινές ημέρες, στα παλιά τείχη των κάστρων του νησιού. Το τέραςα πόδια του τέρατος ήταν δακτυλίαια με πολύ δυνατά νύχια. Είχε δύο μικρές φτερούγες με τις οποίες βοηθούσε το σώμα του να τρέχει γρηγορότερα από το καλύτερο άλογο... Το κεφάλι του ήταν μαζρό, πλατύ, και είχε αυτά σαν το ποταμό. Το σαγόνι του ήταν βαθιά σχισμένο και άματωμένο με διπλή σειρά από δοντάκια. Τα μάτια του πήγαινα. Το χρομί του ήταν όσο ένας αλόγου, αειρόχρονο, απασπασμένο με χοντρά λείπα, και ή κοιλία του γινιχί και λευκοτάσινη.

Έτσι μάς το περιγράφει μία σωφρομένη τοιχογραφία, από την οποία ένεπνευστή μια όμοια υπαλλάντα ο ποιητής Σάλλας.

Το θείο είχε διαλέξει για φαΐά του μια όλη σπαλιά, στη θεία που τότε ονομαζόταν Μοστά και σήμερα Σαντορούλι. Από τη σπαλιά έβγαζε έδωσαν ένα μικρό ποταμάκι, το οποίο τον έφτανε, λίγο παρακάτω, γινιάντα άφαντο, πέχοντας σ' ένα βάλο βουνο, γινιάντα αναψυκιστής.

Το τρομερό αυτό μεγαθύρο (λείρινο, ποιάς ξέρει, ποιάς εξαφανισμένης) άστιας δεινόςκυρος ή ιζυθουάριον) κατέτρωγε τα πρόβατα, τα δαμάκια, τ' άλογα, ακόμα και ανθρώπους. Τα μεγάλα και σκληρά λείπα που σπάζαν σαν θύραρας το σώμα του, το έκαναν άδυστάστο από το πόδι ή το άσπασ. Πολλοί από τους 'Ιππότες έβλησαν να το σκοτώσουν, και βρήκαν έξω από Μοστά άματωμένοι σαν άσπασοί, αλλά το θείο του έκανε μια γινιχά.

Έτσι, ο Μέγας Μάγιστρος του Τάχατος άποφάσισε με άσπαστότατες ποινές να έπαναλήθη ή έπεινδύση από τη άποστολή.

Ένας όμως τοιχογράφος 'Ιππότης Προδρογιανός, ο Ντεντονέ Δεγοζόν, από άνομιότητα οικογένεια καταγορεύου, συνέλαβε χρονιά το σχέδιο ν' άπαλλάξει το νησί από το τέρας.

Προτού όμως άντιστατήσει τον γινινο άποταρβιζήντε στον άκαταναύτο τον λιγνό, στην Προβιγγία που κατεπεύσσε ένα ιππώνημα όμοιο σκεδόν με το θείο που έδοκεται να έζωνόταν, δηλαδή ένα γινιάντο θείο, που ήταν το γινιάντο, γινιάντο τις κινήσεις, την όρηχί και την όρηνα του πραγματοποιή. Ένα μηχανικό τέρας...

Έπειτα ο 'Ιππότης Δεγοζόν άφωισε δύο μεγάλα μαντρόσκυλα, τα οποία άγινιανε ν' άρπάζον το μηχανικό θείο από την κοιλία. Έπίσης έσπινθησε τ' άλογο του να πληρώσει το θείο άφοβα. Έπειτα, ένεπνευστή στο θείο με τ' άλογο του και τους σκύλους του, και χρονιά να ή το σχέδιο του σε γινιάντα, έπαιζε την άματωμένη του από νύχ του Άγιου Στεφάνου, άπου σε λίγο έγινεσε ν' αυτός με δύο ποταούς έπαιρτεται του, στους οποίους είχε άσσει λεπτομερείς όδηγίες.

Άφού έβινε και λίγη όρη προσηροόμενος, φώρεσε έπειτα την 'Ιπποτική άματωμένη του για πής στο βάλο του Μοστά με βοή το θείο, φράζοντας έδω και κεί...

Έβιναν, το φοβερό τέρας πέτινα από τον χρονόνα του και χύνετα σπινιόντας με μαχία και χιτώντας τις δυνατές του φτερούγες... 'Ο 'Ιππότης έπορρώρισε άποκαοισιτά, με τη λόγχη φορμένη και χιτώνσε δυνατά το θείο στη γάχη. Άλλά τα λείπα του ήταν τόσο σκληρά, όστε ή λόγχη έσπασε, χωρίς να πληρώσει το

τέρας. Το άλογο του Δεγοζόν άφωισε να ποσδρομή τρομαγμένο, ενώ οι δύο μαντρόσκυλα έξεροθήζαν με θάρος το θείο, το όποιον τάβαλε τώρα μαζί τους...

Ο Δεγοζόν έποφελήθηκε από τον άπτερισιασμό αυτό, για να ήδηση από τ' άλογο του, που με κόπο το συγκαταόσε. Τράβηξε τότε το σπαθί του ν' άφωισε να έρεβίξη με φωνές τα δύο σκυλιά του. Το ένα από αυτά άρπάξε από την κοιλία το θείο, ενώ ο 'Ιππότης έφωσε μέσα στο στόμα του το σπαθί του και το σπινιόντρε, μεγαλινώντας την πληγή και κρατώντας έτσι το τέρας κλωφωμένο στη θέσι του.

Άλλά το θείο, ξεφριώντας χιτώνσε άξαφνα μ' ένα μακινός χιτώντα της όρης των 'Ιπποτών, τον άναποδογύρισε, και σπινιόντρινοντας τις τελευταίες δυνάμεις του δοθόθηκε με άγινία ν' έπεσε μ' όλο του το βίρος πάνω στα πόδια του Δεγοζόν. Σπινιόντος έμινε νεκρό άτ' τις πληγές του...

Το βάρος του σκοτωμένου τέρατος και ή δυσοδία που έβγαζε έφριναν λιποθύμια στον 'Ιππότη. Έπρεξαν όμως άίεσος οι ίππότες του και, με κόπο μεγάλο, τον άπελευθέρωσαν από το πόνος. Έπειτα του έβγαλαν την μακισία και ράντισαν το πώσασό του με κρύο νερό, από το γειτονικό ρινέ.

Μόλις σινιήθε ο Δεγοζόν και είδε το πώσασό του θηριό, έγονίστηκε ν' σινιόντρεται το θείο. Έπειτα, έαβαλίσκεσε τοιχογράφους και διδοθήθηκε στην πόλη...

Στο μεταξύ, ή μεγάλη είδηση είχε προηγηθεί... 'Ο λαός της Ρόδου βγήκε να έποδεχθή το σωτήρα του μ' ένθουσιασμό και ο 'Ιππότης Ντεντονέ Δεγοζόν όδοιήθηκε θριαμβικτικά στην πόλη. 'Ηταν ο ήρωας, ο θριαμβιστής. 'Ο λαός έσηροχωνόταν, ή κρούε τον έορηναν άνη και περιστέρια...

Άλλ' ο Μέγας Μάγιστρος της Ρόδου είχε διαφροιστή γινιχί. 'Ο 'Ιππότης Δεγοζόν είχε παρβεί τη διαταγή του, ν' έπρεπε να τιμωρηθή. Χωρίς να θέληση ν' άκούση τις παρακλήσεις των άλλων 'Ιπποτών, έδοκασ το Δεγοζόν από το Τάγμα και τον έφωισε στη φυλάκη... Έπειτα όμως από λίγον καιρό, άφού έξεληθήσε την άσπαστότητα του Νόμου, τον άπεφωλάσε και τον διώρισε 'Υπαρχο στη διακυβερνηση της Ρόδου. 'Η άπόφασις αυτή του Μεγάλου Μαγιστρου έγινε δεκτή με έκδηλώσεις μεγάλης χαράς από τους κατοίκους της νήσου, οι όποιοι έθεωρούσαν τον 'Ιππότη Δεγοζόν σωτήρα τους...

Στο μεταξύ, οι 'Ιππότες είχαν κόψει το κεφάλι του τέρατος και το έκαποφωσαν έπάνω από τις λεγομένες «Πύλη Λακωνιάς», άπου έβινε μέχρι του 1837. Τότε, οι έργάτες που έπεσφύζαν το φρούριο, έπειδή το άποσφειωμένο κεφάλι έπεσε σε θορύβιατα το έβγαλαν από εκεί και το πέταξαν. 'Ο Γάλλος περιηγητής Τεβενό, που περιηγήθηκε τη Ρόδο στα 1635, είδε το κεφάλι του τέρατος και το τοιχογράφη έτσι :

«...Το κρανίο ήταν πολύ όγκοδίστερο και πλατύτερο από άλογόκεφαλο. Το σαγόνι του ήταν σχιστό ως σε' άδία, και είχε δόντια και μάτια μεγάλα. 'Η τρώπις της μύτης του ήταν στρογγυλές, και το δέρμα του σταχτόλευκο».

Έφωσε όμως και τη μαρτυρία μιζς Ροδίτισσας, της 'Ονομάρας Μπλιώτη, ή όποια είδε το κεφάλι στα 1829. 'Ιδοί τί γράφει :

«...Το άνωθεν και πρός το έσωτερικόν μέρος της πύλης Δαρπανός έξεροτρημένο κρανιον, με το άκρον του σπινιόντος κάτωθεν, ήτο όμαλον άνωθεν, πλατύ εις την κορυφήν και άπολήγον εις δύο ως ή κεφαλή όφεισε. Έφωμένο μικρότερον της κεφαλής έπινον, άλλ' έλειπε ή κάτω γινιχός και οι έσωτερικοί χόνδροι, έξ ου ήναγκαζόμην ν' άποκαθιστώ διά της διανοίας τα υπό το χρόνον καταρεγνιέντα μέρη. Αι όχηται των όφθαλμών ήσαν μεγάλα και λιαν στρογγύλα. Δέ' όπήχε επί των όστών, έντελός λευκανθήκων, όδέν έχος δέρας».

Ο Γάλλος ταχυάκτης Ροτιέ, περιηγηθείς τη Ρόδο στα 1825, διηγείται ότι σ' ένα άρχοντικό σπιτί της 'Οδοι 'Ιπποτών είδε μία

'Η σπαλιά και το ποτάμι που ζούσε το τέρας.

